



2023 Yılı Tahkim Bülteni

Av. Melissa Balıkçı Sezen
Av. Tilbe Birengel
Av. Mehveş Erdem Kamiloğlu
Av. Duygu Öner Ayçiçek
Av. Ece Özsü
Av. Ceren Eke

Türkiye'deki Gelişmeler

Önemli Mahkeme Kararları

<p>Yargıtay, Hakemlerin Davalı ile Organik, Hukuki ve Ekonomik Yönden Bağlı Bulunan Bir Kurum Tarafından Seçilmesinin İhlal Niteliğinde Olmadığına Karar Verdi</p>	<p>Yargıtay^[1] aşağıdaki tespitlerde bulundu:</p> <ul style="list-style-type: none">Taraflar arasındaki sözleşmede hakem seçimi için bir kurum görevlendirilmiştir. Söz konusu kurum ile davalı arasında organik bağ olduğu davacı tarafından iddia edilse de, söz konusu kurum taraflarca kararlaştırıldığından bir iptal nedeni olamaz.Tahkim yargılamasında bilirkişinin hakemlerden birinin yanında staj yapmış olmasının hakemlerin tarafsızlığına gölge düşürdüğü yönündeki itiraz tahkim yargılaması sırasında ileri sürülmediğinden bu itiraz hakkından feragat edilmiştir ve esasa girme yasağı nedeniyle değerlendirilemez.Hakem heyeti, süreci yürütürken bilirkişiden rapor alıp almamakta takdir hakkına sahiptir ve uygulanacak hukuk kurallarının tespiti ve değerlendirilmesi hakem heyetine aittir.
<p>Bölge Adliye Mahkemesi, Mahkemelerin Yetkisine İlişkin Hüküm İçeren Genel Kredi Sözleşmesinin Kefalet Sözleşmesindeki Tahkim Anlaşmasını Geçersiz Kılmayacağına Karar Verdi</p>	<p>Mahkeme^[2] aşağıdaki tespitlerde bulundu:</p> <ul style="list-style-type: none">Basiretli bir tacirin tahkim yoluna başvurmak yerine zorunlu arabuluculuğa başvurması tahkim sözleşmesinin geçerliliğini etkilemez.Zorunlu arabuluculuk sırasında davalılarca tahkim itirazının ileri sürülmemiş olması dürüstlük kurallarına aykırı değildir.Davacı ile dava dışı borçlu arasında düzenlenen genel kredi sözleşmesinde yetkili mahkemenin belirlenmesi, ayrı bir sözleşme ile düzenlenen kefalet sözleşmesindeki tahkim anlaşmasının geçerliliğini etkilemez.

Önemli Mahkeme Kararları

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu^[3] , aşağıdaki tespitlerde bulundu:

- Tahkim anlaşması ister müstakil yapılmış olsun ister asıl sözleşmeye konulmuş olsun her iki hâlde de asıl sözleşmeden bağımsızdır. Asıl sözleşmenin geçersizliği tahkim anlaşmasını geçersiz hâlde getirmeyeceği gibi tahkim anlaşmasının da geçersizliği asıl sözleşmeyi geçersiz hâlde getirmeyecektir.
- Tahkim anlaşmasının en temel unsuru tarafların iradesidir ve bu iradenin tahkim anlaşmasından açık ve kesin bir şekilde anlaşılması gerekir.
- Somut olayda taraflar arasında çeşitli sürelerle tabi tahkim anlaşması içeren distribütörlük sözleşmeleri yapılmıştır. Son sözleşmenin sona ermesinden sonra taraflar arasında yeni bir sözleşme müzakere dönemi başlamış fakat sözleşme konusunda taraflar anlaşmaya varamamışlardır. Hal böyle olmakla birlikte taraflar arasında ilişki devam etmiştir.
- Taraflar arasındaki ilişkinin devam etmesine rağmen süresi dolan son sözleşme çerçevesinde aynen devam ettiği ve bu sözleşme şartlarının taraflarca aynen kabul edildiği kabul edilemez zira sözleşme süresinin uzaması için sözleşmede tarafların açık irade beyanında bulunması gerektiği karşılaştırılmıştır.
- Aynı şekilde tahkim anlaşmasının da devam eden ilişki çerçevesinde uygulanacağından bahsedilemez. Tahkim anlaşması taraflar arasındaki son sözleşmenin içerisinde yer alan bir madde değil ayrı bir sözleşmedir ve tarafların tahkim anlaşmasının uzatılması yönünde iradelerini ortaya koyan bir delile rastlanmamıştır. Tarafların bu konuda açık iradeleri olmadığından uyuşmazlık tahkimde görülemez.
- HGK'da yapılan görüşmelerde sözleşmenin örtülü olarak uzaması ile birlikte sözleşmenin bazı hükümlerinin varlığını sürdürdüğü ve bazı hükümlerinin varlığını sürdürmediği savunmasının kanuni dayanağı olmadığı dolayısıyla taraflar arasındaki tahkim anlaşmasının varlığını sürdürdüğü ileri sürülse de bu görüş çoğunluk tarafından benimsenmemiştir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Sözleşmenin Süresinin Sona Ermesinden Sonra Taraflar Arasındaki İlişki Devam Etse Bile Sözleşmedeki Tahkim Anlaşmasının Geçerli Olmayacağına Karar Verdi

Türkiye'deki Gelişmeler

Önemli Mahkeme Kararları

<p>Yargıtay, Bileşik Faiz Talebini Kabul Eden Hakem Kararlarının Kamu Düzenine Aykırılık Teşkil Etmeyeceğine Karar Verdi</p>	<p>Yargıtay^[4] 11. Hukuk Dairesi, tahkim kararının tenfizine ilişkin olarak ilk derece ve istinaf mahkemesinin aşağıdaki tespitlerini onadı:</p> <ul style="list-style-type: none">Tarafların sözleşmelerinde atıf yaptıkları genel işlem şartları veya standart sözleşmeler tahkim anlaşması içeriyorsa bunlara yapılan atıfla tahkim anlaşması yapılmış sayılır.Asıl sözleşmenin bir parçası haline getirmek amacıyla tahkim şartını içeren bir belgeye yollama yapılması halinde tahkim anlaşması yapılmış sayılır.Hakem atamasına yönelik itirazların tahkim yargılamasında ileri sürülmesi karşısında revizyon yasağı sebebiyle esasa ilişkin inceleme yapılamayacağından davalının bu yöndeki itirazı yerinde görülmemiştir.Hakem kararında bileşik faize hükmedilmesi, kamu düzenine aykırılık oluşturmaz.
<p>Yargıtay, Tahkim Şartı Bulunan Uyuşmazlıklarda İhtiyati Tedbir Kararına İtiraz Halinde Devlet Mahkemelerinin Yetkili Olduğuna Karar Verdi</p>	<p>Bölge Adliye Mahkemesi'nin farklı dairelerinin tahkime tabi olan ve yabancılık unsuru içeren bir uyuşmazlığa ilişkin olarak Türk mahkemeleri tarafından ihtiyati tedbir kararı verilmesi ve sonrasında tahkimde dava açılması halinde ihtiyati tedbir kararına yapılacak itirazın görülmesi konusunda mahkemenin mi hakem heyetinin mi yetki olduğuna ilişkin çelişkili kararları bulunduğunu tespit eden İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlar Kurulu, çelişkilerin giderilmesi için Yargıtay'a başvurdu.</p> <p>Yargıtay^[5] kararında aşağıdaki tespitlerde bulundu:</p> <ul style="list-style-type: none">MTK'nın 6. maddesi ve söz konusu maddenin gerekçesi incelendiğinde hakem veya hakem heyetinin mahkeme tarafından verilen tedbir kararının değiştirilmesi ve ortan kaldırılması konusunda yetkisinin bulunmadığı görülmektedir.Türkiye dışında bir tahkim yargılamasında verilen ihtiyati tedbir kararının Türkiye'de uygulanmaması ve bu tahkim yargılaması kapsamında Türkiye'de verilen ihtiyati tedbire ilişkin itirazın Türkiye'de değerlendirilememesi, ihtiyati tedbirin sağladığı korumadan tarafları mahrum bırakacaktır.Tahkim anlaşmasının varlığına rağmen yabancılık unsuru içeren bir uyuşmazlığa ilişkin olarak Türk mahkemelerinden ihtiyati tedbir istenebilir.Türk mahkemeleri tarafından verilen ihtiyati tedbire ilişkin kararlara karşı yapılan itiraza da tahkimde dava açılıp açılmadığına bakılmaksızın, Türk mahkemelerinde bakılabilecektir.

Önemli Mahkeme Kararları

<p>Yargıtay, Sigortacının, Sigortaladığı Hukuki İlişkideki Tahkim Anlaşmasına da Halef Olduğuna Karar Verdi</p>	<p>Yargıtay 11. Hukuk Dairesi^[6], tahkim ilk itirazına ilişkin olarak ilk derece ve istinaf mahkemesinin aşağıdaki tespitlerini onadı:</p> <ul style="list-style-type: none">• Taraflar arasında diğer hükümleri ifa edilen satım sözleşmesi ve eklerinde düzenlenen tahkim anlaşması sigortalı açısından bağlayıcıdır.• Sigortalının yaptığı tahkim anlaşması, onun halefi olan sigorta şirketini de bağlar.
<p>Yargıtay, Belirli Uyuşmazlıklar İçin Tahkim, Diğerlerinde İse Devlet Mahkemeleri Yolunu Öngören Anlaşma Koşullarının Geçerli Olduğuna Karar Verdi</p>	<p>Yargıtay 11. Hukuk Dairesi^[7], tahkim ilk itirazına ilişkin olarak ilk derece ve istinaf mahkemesinin aşağıdaki tespitlerini onadı:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hangi uyuşmazlıkların tahkim koşuluna bağlandığı açık ve net şekilde anlaşılır ise, tahkim anlaşması geçerlidir.• Sözleşmedeki tahkim anlaşması, şarta bağlı olmaksızın aşama aşama düzenlenmiş olup bu düzenlemeler tahkim anlaşmasını ortadan kaldırmaz.
<p>Yargıtay İtirazın İptali Davalarının Tahkimde Görülebileceğine ve Hakemlerin İcra İnkâr Tazminatına Hükmedebileceğine Karar Verdi</p>	<p>Yargıtay 6. Hukuk Dairesi^[8], Bölge Adliye Mahkemesi kararında yer alan aşağıdaki tespitleri onadı:</p> <ul style="list-style-type: none">• İtirazın iptali davası tahkim yargılamasına elverişlidir.• İcra-inkâr tazminatının verilemeyeceğine yönelik itiraz yerinde değildir.

Önemli Mahkeme Kararları

<p>Yargıtay, Başka Bir Davada Tahkim İtirazı İleri Sürüldükten Sonra Yerel Mahkemede Yeni Bir Dava Açılmasını Dürüstlük Kuralına Aykırı Buldu</p>	<p>Yargıtay 6. Hukuk Dairesi^[9] ilk derece ve istinaf mahkemesinin aşağıdaki tespitlerini onadı:</p> <ul style="list-style-type: none">• Mahkeme davacının tahkim şartının geçersiz olduğunu ve davalının aralarındaki tahkim sözleşmesini ispatlaması gerektiğini savunduğu ve fakat aynı davacının mahkemede açılan başka bir davada davalı olarak ise aynı sözleşmeye kapsamında tahkim itirazında bulunduğunu tespit etti.• Davacının başka bir davada tahkim itirazına dayanırken mevcut davada tahkim anlaşmasının geçersizliğini ileri sürmesini dürüstlük kuralına aykırı buldu.
<p>Yargıtay, Tahkim Anlaşmasının Bulunduğu Sözleşme Sayfasında Tarafların İmzasının Bulunmamasının Tahkim Şartını Geçersiz Kılmayacağına Karar Verdi</p>	<p>Yargıtay^[10], ilgili kararda sözleşme metninin muhtevası, anlamı ve devam eden maddelerin bir bütünlük taşıdığı dikkate alındığında New York Konvansiyonu m. 2/2 hükmüne göre tahkim anlaşmasının bulunduğu sayfada tarafların imzası bulunmasa da tahkim iradesinin mevcut olduğunu değerlendirdi.</p>

Mevzuata ve Tahkim Kurallarına İlişkin Önemli Gelişmeler

İstanbul Tahkim Merkezi ("ISTAC") Masraflar ve Ücretler Tarifesi Hakkında Kurallarını Güncelledi

ISTAC^[11] seri tahkim kurallarının uygulanması üst limiti 01.05.2023 itibariyle 3.000.000 TL; 01.01.2024 tarihi itibariyle ise 5.000.000 TL olarak güncellendi.

Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik'te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Yayımlandı

Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik'te^[12] ("Yönetmelik") yapılan değişiklikler 07.06.2023 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Böylece Yönetmelik'in tanımlar bölümüne eklemeler yapıldı ve Komisyon Başkanlığı'nın bilirkişi listelerini tutma gibi genişletilen görevleri düzenlendi. Sigorta Tahkim Komisyonu'na elektronik ortamdan başvuru yapılabilmesi imkânı sağlandı.

Bu değişikliklerin yanı sıra, uyuşmazlık başvurularında gereken belgelerin elektronik olarak sunulması ve raportörlerin ön incelemeleri sırasında İcra ve İflas Kanunu'na göre icra takiplerini de dikkate alması gibi düzenlemelere yer verildi. Ayrıca hakemlerin karar vermeleri için belirlenen sürelerde değişiklik yapıldı ve hakemlere atanacak dosya sayısına ilişkin sınırlamalar getirildi.

Dünyadaki Gelişmeler

A. Önemli Mahkeme ve Hakem Kararları

1. Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi ve Daimî Tahkim Divanı Kararları

Nijerya v. P&ID Kararı

Londra'daki Yüksek Mahkeme Nijerya v. P&ID davasında bir hakem heyeti tarafından verilen yaklaşık 11 milyar dolarlık kararın^[13] iptaline hükmetti. P&ID'nin Nijerya Petrol Bakanlığı'ndaki eski hukuk müşavirlerine rüşvet verdiği, yargılama sürecine bu yolsuzluğun etki ettiği ve Nijerya'nın tahkim süresince gerçek manada savunma yapmadığını tespit edildi. Bu karar ile uluslararası tahkimde yolsuzluk hallerine dikkat çekilmiş oldu. Kararda tahkim süreci eleştirilerek, yargılamanın gerçeği ortaya çıkarılmada yetersiz kaldığı ve Nijerya için önemli bir adaletsizliğe yol açtığı belirtildi.

Mozambik Cumhuriyeti v. Privinvest Shipbuilding SAL ve Diğerleri Kararı

Mozambik Cumhuriyeti, Abu Dabi merkezli bir şirket ve diğer davalılar ile yürütülen ticari ilişkide yolsuzluk yapıldığı iddiasıyla uğranılan zararın tazmini için İngiliz mahkemelerinde 2 milyar dolarlık bir dava açtı. Privinvest Shipbuilding SAL ve diğer davalılar^[14] ise Mozambik'in iddialarının tahkim şartı içeren tedarik sözleşmesi kapsamında olduğunu belirterek tahkimde karar verilene dek yargılamanın durdurulmasını talep etti. Alt mahkemelerin çelişkili kararlarına rağmen, Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi oybirliğiyle Mozambik'in iddialarının tahkim şartı kapsamında olmadığına karar vererek yargılamanın tahkim lehine durdurulması talebini reddetti.

Pakistan İslam Cumhuriyeti v. Hindistan Cumhuriyeti Kararı

Daimî Tahkim Divanı ("Permanent Court of Arbitration", "PCA"), Pakistan tarafından Hindistan'a karşı başlatılan bir tahkim yargılamasında, hakem heyetinin yetkisine ilişkin kararını^[15] yayımladı. Anlaşmazlık, Hindistan'ın KHEP nehriindeki bir hidro-elektrik projesinin tasarımı ve 1960 tarihli İndus Suları Anlaşması'na uygun olup olmadığı ile ilgilidir. PCA, antlaşmanın G ekinin 16. paragrafına dayanarak, Hindistan'ın yargılama-daki yokluğundan etkilenmeksizin davaya bakma yetkisine sahip olduğuna karar verdi. Kararında, ileri sürülen meselelerin anlaşma hükümleri kapsamında olduğunu ve hakem heyetinin usule uygun şekilde oluşturulduğu, Hindistan'ın talebi üzerine Dünya Bankası tarafından tarafsız bir uzmanın atanmasının hakem heyetinin yargı yetkisini ortadan kaldırmayacağını değerlendirdi. Sonuç olarak, hakem heyetini Pakistan'ın tahkim talebini değerlendirmeye uygun buldu ve çözüme kavuşturulmamış konuları ileride incelenmek üzere erteledi.

2. Yatırım Tahkimine İlişkin Kararlar

Paris Yüksek Mahkemesi'nin Kırım Savaşı'na İlişkin Kararı

Oschadbank, Kırım'da yatırımları bulunan bir devlet bankasıydı. Kırım'daki diğer yatırımcılar gibi Rusya'ya karşı yatırım anlaşması tahkim yargılaması başlatmıştı. Oschadbank, varlıklarının Rusya tarafından hukuka aykırı bir şekilde kamulaştırıldığını iddia etmiş ve hakem heyeti 2018'de yatırımcı lehine 1,1 milyar ABD dolar tazminata hükmetmişti.

Ancak Rusya, kararın iptali için Paris İstinaf Mahkemesi'ne başvurmuş ve mahkeme, hakem heyetinin yetkisiz olduğuna hükmedip kararı iptal etmişti. Paris Yüksek Mahkemesi, PCA kuralları çerçevesinde verilen hakem kararına^[16] dair iptal kararını kaldırarak, Rusya'nın 2014'te Kırım'ı ilhak etmesi sonucunda Ukraynalı bir banka olan Oschadbank'a verilen zararın tazmininin önünü açtı.^[17]

B. Tahkim Kurum ve Kurallarına İlişkin Önemli Gelişmeler

1. ICC Tahkim ve ADR Komisyonu, Uyuşmazlıkların Etkin Yönetimi Rehberi ve Uluslararası Tahkimde Uzlaşmanın Kolaylaştırılması Raporunu Yayımladı^[18]

3 Temmuz 2023

Milletlerarası Ticaret Odası ("ICC") Tahkim ve ADR Komisyonu'nun yayımladığı rehber^[19] ve rapor^[20], uluslararası tahkimde farklı uyuşmazlık çözüm teknikleri hakkında farkındalığı artırmayı ve uyuşmazlıkların çözümünü kolaylaştırmayı amaçlar. Uyuşmazlıkların Etkin Yönetimi Rehberi, en uygun alternatif uyuşmazlık çözümü ("ADR") tekniğinin seçilmesine ve bunların etkin bir şekilde kullanılmasına ilişkin rehberlik sunar. Böylece artan masrafları önler, uyuşmazlıkları çözer ve tahkim yargılaması başlamadan veya sonra kaçınılmaz uyuşmazlıkların maliyetini azaltır. Rehber, bu mekanizmaları iki ana kategoriye ayırır: (i) önleyici uyuşmazlık yönetimi ve (ii) bağımsız kişiler ve kurallar eliyle yürütülen uyuşmazlık yönetimi. Rehber, mevcut ICC Uyuşmazlık Çözüm Hizmetlerini tanımlar ve bunların nasıl kullanılabileceğine dair örnekler verir.

Uluslararası Tahkimde Uzlaşmanın Kolaylaştırılması Raporu ise taraflar arasındaki ilişkileri korumak amacıyla yargılama başladıktan sonra bile uyuşmazlıkları çözmek için yollarını sunar. Rapor, uyuşmazlık yönetimi teknikleri, arabuluculuk pencereleri ve protokolleri ile ön görüşler ve uzlaşma konferanslarına ilişkin bölümlerden oluşur.

2. ICC Yolsuzlukla Mücadele Kuralları 2023 Baskısı Yaymlandı

11 Aralık 2023

ICC'nin Yolsuzlukla Mücadele Kuralları^[21] hem işletmelerin hem de hükümetlerin rüşvet ve şantajla mücadele çabalarında rehberlik sağlar. Bu kurallar işletmelerin işlemlerinde yüksek bütünlük standartlarını korumalarını teşvik ederken, yasal yükümlülüklerini yerine getirmelerine ve küresel yolsuzlukla mücadele girişimlerinde yol almalarına yardımcı olur. 2023 baskısında, kurallar ihbar mekanizmalarını etkinleştirdi ve üçüncü tarafların yönetimine ilişkin bölüm güçlendirildi.

3. ICC, Uluslararası Tahkim ve ADR Komisyonu tarafından Uluslararası Tahkim ve ADR'ye Engelli Bireylerin Dahil Edilmesi Rehberini Duyurdu

30 Ekim 2023

Rehber^[22], çeşitli uyuşmazlık çözüm süreçlerine katılan engelli bireylerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik net bir yönlendirme sunmayı amaçlar. Pratik araçlar, öneriler ve kontrol listeleri sunarak uyuşmazlık çözüm alanında engelli bireylerin dahil edilmesini teşvik etmeyi hedefler.

4. İngiltere ve Galler Hukuk Komisyonu, 1996 Tahkim Kanunu'nun İncelenmesinin Ardından 6 Eylül 2023 Tarihinde Nihai Rapor ve Yasa Tasarısını Yayımladı, 21 Kasım 2023 İtibariyle Nihai Rapor ve Tasarı Yürürlüğe Girdi

6 Eylül 2023 / 21 Kasım 2023

İngiltere ve Galler Hukuk Komisyonu'nun raporu^[23], tahkim yargılamasında gizlilik, hakemlerin bağımsızlığı ve şeffaflığı, uyuşmazlıkların kısa sürede çözüme kavuşturulması, hukuka ilişkin itirazlar, mahkemelerin ve acil durum hakemlerinin yetkileri ve tahkim anlaşmasının tabi olduğu hukuk da dahil olmak üzere tahkim uygulamasının birçok yönünü ele alır. Genel olarak, Hukuk Komisyonu geniş çaplı bir reforma ihtiyaç olmadığını veya böyle bir reformun istenmediğini değerlendirdi ve Kanun'da sadece sınırlı değişiklikler yapılmasını önerdi.

5. Almanya Adalet Bakanlığı, Tahkim Kanunu'nun Revizyonu İçin Çalışmalara Başlandığını Duyurdu

18 Nisan 2023 / 1 Şubat 2024

Almanya Adalet Bakanlığı, ülkenin tahkim yasalarında kapsamlı güncellemeler öneren bir Rapor yayımladı^[24]. Rapor, Almanya'nın tahkim yasalarını modernize etme ve küresel tahkim ortamında konumunu güçlendirme yönünde kapsamlı bir çabadır. Ana öneriler arasında, tahkim anlaşmaları için biçim gereksinimlerini kaldırmak, çok taraflı tahkimlerde hakem atama prosedürlerini açıklığa kavuşturmak ve olumsuz yargı yetkisi kararlarını tartışmak için nedenler sunmak bulunur. Ayrıca, tahkim prosedürlerinde video konferanslara izin verme, tarafların onayı ile tahkim kararlarının yayım-

lanmasına izin verme ve İngilizce belgelerin mahkemelere sunulmasını kolaylaştırma gibi önerilerde bulunur. Bunun yanı sıra, Bakanlık, yüksek değerli ticari konular için Ticari Mahkemeler kurma ve tarafların anlaşması halinde İngilizce dilinde dava açma olanağı sunma, acil tahkim uygulamalarını uygulama ve ayrımcı fikirleri ele alma gibi gelecekteki tedbirleri değerlendirir.

6. Suudi Arabistan Ticaret Tahkim Merkezi (SCCA), 2023 Tahkim Kurallarını Yayımladı

1 Mayıs 2023

2023 tahkim kuralları^[25], 2016'da kabul edilen önceki versiyonun önemli bir güncellemesidir. Ana değişiklikler arasında, SCCA Tahkim Mahkemesi'nin kurulması bulunmakta olup bu mahkemeye hakem atamaları ve maliyet belirlemeleri gibi çeşitli yetkiler verilir. Ayrıca, güncellenmiş kurallar, elektronik başvurulara ve tahkim kararlarında elektronik imza kullanımına vurgu yapmaktadır. Prosedürel iyileştirmeler arasında, birden fazla sözleşmeden kaynaklanan tahkimlerin birleştirilebilmesi ve hakem mahkemelerinin yetkilerinin genişletilmesi bulunur. Bu mahkemeler, duruşmaları yönetmek ve uzlaşma çabalarını teşvik etmek gibi çeşitli yetkilere sahiptir. 1 Mayıs 2023'te yürürlüğe giren bu kurallar, tahkim süreçlerini kolaylaştırmayı ve Suudi Arabistan'ın alternatif uyuşmazlık çözümü alanındaki konumunu güçlendirmeyi amaçlar.

7. Stockholm Ticaret Odası Tahkim Merkezi (Stockholm Chamber of Commerce Arbitration Institute - SCC), 2023 Tahkim Kurallarını (2023 Kuralları) Yayımladı

1 Haziran 2023

1 Ocak 2023'ten sonra başlatılan tahkim yargılamalarında 2023 Kuralları^[26] uygulanacaktır. Yapılan değişiklikler arasında, 2017 tarihli SCC kurallarına birtakım lafzi güncellemelerin yanında hakemlerin yetkilerine ilişkin değişiklikler içerir. 2023 Kuralları ile hakemlerin yetkileri genişletildi ve açıkça duruşmaların nasıl yapılacağına dair takdir yetkisi (madde 32), gerekmesi halinde yargılamayı sonlandırma yetkisi (madde 45/2) ve masraf avansının ödememesi durumunda, davanın tamamen veya kısmen sonlandırılmasına ilişkin yetkisi (madde 51/5) düzenlendi.

8. ICC Sürdürülebilir Ticaret İlkeleri: Dalga 2'yi Yayımladı

4 Aralık 2023

ICC, bir işlemin hem çevresel sürdürülebilirliğini hem de sosyo-ekonomik olarak sürdürülebilir kalkınmayı nasıl desteklediğini değerlendirmek için bir çerçeve sağlayan ICC Sürdürülebilir Ticaret İlkeleri: Dalga 2'yi yayımladı^[27]. Bu ilkeler, hem Paris Anlaşması'nın küresel ısınmayı sanayi öncesi seviyelerin 1,5°C üzerinde sınırlama hedefini, hem de BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini karşılamada iş dünyasını desteklemek üzere tasarlandı.

9. Gelecek Yüzyıl İçin Benimsenen İlkeleri Vurgulayan ICC Uyuşmazlık Önleme ve Çözüm Bildirgesi Yaymlandı

19 Ocak 2023

ICC'nin Uyuşmazlık Önleme ve Çözüm Bildirgesi^[28], ICC'nin kurucularının vizyoner ruhunu yansıtır; bunlar "Barış Tüccarları" olarak bilinir ve uluslararası ticari tahkimde bütünlük, adalete erişim ve hukukun üstünlüğünü teşvik etmek amacıyla bir yüzyıl önce ICC Mahkemesi'ni kurmuşlardır. Bildirge, ICC uyuşmazlık çözüm hizmetleri için modern bir çerçeve belirleyen ilkeleri ortaya koyar. Bu ilkeler arasında, adalete erişimin sağlanması, uyuşmazlıkların çözümünde tarafsızlık ve bağımsızlığın korunması, tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözümüne küresel erişimin genişletilmesi, şeffaflığın arttırılması, çeşitliliğin ve kapsayıcılığın desteklenmesi, sürdürülebilirlik önlemlerinin uygulanması ve bu hedefler doğrultusunda işbirliği yapılması sayılır.

10. Hollanda Tahkim Enstitüsü, yeni 2024 Tahkim Kurallarını Yayımladı

15 Şubat 2024

Hollanda Tahkim Enstitüsü, 1 Mart 2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yeni tahkim kurallarının yürürlüğe girdiğini duyurmuştur (NAI Tahkim Kuralları 2024)^[29]. Bu yeni kurallar, uyuşmazlıkların daha da etkin ve hızlı çözümü için yenilikçi araçlar tanıtır. Geliştirilen yeni tahkim platformu, güvenli elektronik iletişimi kolaylaştırır. Hakemlerin bağımsızlığı ve tarafsızlığı için ek güvenceler getiren yeni tahkim kuralları, verimlilik ve kalite iyileştirmeleri yapar, seri tahkimi tanıtır; sürdürülebilirlik, çeşitlilik ve kapsayıcılık konularına odaklanır.

11. Surinam, New York Konvansiyonu'na Taraf Oldu, Konvansiyon 8 Şubat 2023'te Ülkede Yürürlüğe Girdi ^[30]

8 Şubat 2024

12. Arnavutluk Parlamentosu, Ülkede Daha Fazla Yabancı Yatırımı Teşvik Etmek Amacıyla UNCITRAL Model Yasasını Temel Alan Yeni Bir Tahkim Kanununu Kabul Etti ^[31]

27 Temmuz 2023

Kaynakça

1. Yargıtay 6. HD, E. 2023/989, K. 2023/1241, 28.03.2023.
2. İstanbul BAM 14. HD, E. 2022/438, K. 2023/610, 06.04.2023.
3. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E. 2023/11-103, K. 2023/1185, 29.11.2023.
4. Yargıtay 11. HD, E. 2020/7985, K. 2022/4932, 16.06.2022.
5. Yargıtay 6. HD, E. 2022/3529, K. 2022/4699, 12.10.2022.
6. Yargıtay 11. HD, E. 2020/7127, K. 2022/3980, 24.05.2022.
7. Yargıtay 11. HD, E. 2021/4688 K. 2022/9097, 14.12.2022.
8. Yargıtay 6. HD, E.2023/260, K. 2023/544, 13.02.2023.
9. Yargıtay 6. HD, E. 2023/291, K. 2023/259, 25.01.2023.
10. Yargıtay 11.HD, E. 2021/9200, K. 2023/2895, 11.05.2023.
11. 01.05.2023 tarihi itibarıyla yapılan güncelleme için bkz: [İstanbul Arbitration Centre / ISTAC on LinkedIn: ISTAC Masraflar ve Ücretler Tarifesi Hakkında Kurallar Güncellendi](#) ; 01.02.2024 tarihi itibarıyla yapılan güncelleme için bkz: [İstanbul Arbitration Centre / ISTAC on LinkedIn: ISTAC Seri Tahkim Kurallarının Uygulanması Üst Limiti Güncellendi](#)
12. Erişim için: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/06/20230607-2.htm>
13. The High Court of Justice the Business and Property Courts of England & Wales King's Bench Division Commercial Court, Neutral Citation Number: [2023] EWHC 2638, <https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/2023/10/Nigeria-v-PID-judgment.pdf>
14. Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi, Mozambik Cumhuriyeti v. Prinvest Shipbuilding SAL ve Diğerleri Kararı [2023] UKSC 32, <https://www.supremecourt.uk/cases/docs/uksc-2021-0085-judgment.pdf>
15. Duyuruya erişim için: <https://pca-cpa.org/en/news/pca-press-release-pca-case-no-2023-01-proceedings-under-the-indus-waters-treaty/>
16. Oschadbank v. Russian Federation, PCA Case No. 2016-14.
17. Oschadbank v. Russian Federation, Paris Yüksek Mahkeme Kararı, No: 21-15.390.
18. Rehberine ilişkin bir inceleme için bkz. **Kamiloğlu Erdem, Mehveş**: "ICC Uyuşmazlıkların Etkin Yönetimi Rehberi", Erdem & Erdem Hukuk Postası, Haziran 2023, <https://www.erdem-erdem.av.tr/bilgi-bankasi/icc-uyusmazliklarin-etkin-yonetimi-rehberi>.

19. Rehber erişim için: https://iccwbo.org/wp-content/uploads/sites/3/2023/09/2023_Effective-Conflict-Management-901-1.pdf
20. Rapora erişim için: https://iccwbo.org/wp-content/uploads/sites/3/2023/09/2023_Facilitating-Settlement-in-International-Arbitration-900-1.pdf
21. Erişim için: <https://iccwbo.org/news-publications/policies-reports/icc-rules-on-combating-corruption/>
22. Erişim için: <https://iccwbo.org/news-publications/news/icc-releases-guide-for-disability-inclusion-in-international-arbitration-and-adr/>
23. Erişim için: <https://s3-eu-west-2.amazonaws.com/cloud-platform-e218f50a4812967ba1215eaecede923f/uploads/sites/30/2023/09/Arbitration-final-report-with-cover.pdf>
24. Erişim için: https://www.bmj.de/SharedDocs/Downloads/DE/Gesetzgebung/RefE/RefE_Modernisierung_Schiedsverfahrensrecht_2024_EN.pdf?__blob=publicationFile&v=3
25. Duyuruya erişim için: <https://sadr.org/ADRServices-arbitration-arbitration-rules?lang=en>;
Detaylı incelemeler için: <https://sadr.org/2023-SCCA-Arbitration-Rules-Reviews?lang=en>
26. Erişim için: <https://sccarbitrationinstitute.se/en/resource-library/rules-and-policies/scc-rules>
27. Erişim için: <https://iccwbo.org/news-publications/policies-reports/icc-principles-for-sustainable-trade/>
28. Erişim için: <https://iccwbo.org/news-publications/arbitration-adr-rules-and-tools/icc-centenary-declaration-on-dispute-prevention-and-resolution/>
29. Duyuru için: <https://nai.nl/new-arbitration-rules-out-now/>
30. Duyuru için <https://uncitral.un.org/en/news/suriname-accedes-convention-recognition-and-enforcement-foreign-arbitral-awards>
31. Erişim için: <https://qbz.gov.al/eli/liqj/2023/07/06/52/18befe4b-3946-44fe-b232-c1d57f9437af>

İlgili Kişiler



Prof. Dr. H. Ercüment Erdem
Kurucu ve Kıdemli Ortak

ercument@erdem-erdem.av.tr



Piraye Erdem
Kurucu ve Yönetici Ortak

piraye@erdem-erdem.av.tr



Süleyman Sevinç
Ortak ve Davalı İşler Lideri

suleymansevinc@erdem-erdem.av.tr



Melissa Balıkcı Sezen
Kıdemli Avukat

melissabalicki@erdem-erdem.av.tr



Tilbe Birengel
Kıdemli Avukat

tilbebirengel@erdem-erdem.nl



Mehveş Erdem Kamiloğlu
Kıdemli Avukat

mehveserdem@erdem-erdem.av.tr

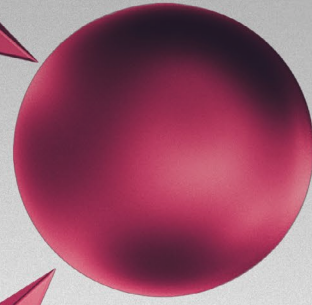


Duygu Öner Ayçiçek
Kıdemli Avukat

duyguoner@erdem-erdem.av.tr

Yasal Uyarı

Bu broşürde yer alan bilgi, belge ve değerlendirmeler sadece bilgilendirme amaçlı olup Erdem & Erdem Ortak Avukatlık Bürosu tarafından hazırlanmıştır. Reklam amacıyla veya Avukatlık Meslek Kuralları'na aykırı olan başka bir amaçla kullanılamaz. Erdem & Erdem tarafından açıkça yazılı olarak izin verilmediği müddetçe bu program içeriğine bağlantı verilemez, kaynak gösterilerek alıntı yapılamaz, kısmen veya tamamen kullanılamaz. Bu program kapsamındaki tüm bilgi, belge ve değerlendirmelerin fikri mülkiyet hakları Erdem & Erdem'e aittir ve tüm hakları saklıdır.



İSTANBUL

Ferko Signature
Büyükdere Caddesi, No. 175 Kat. 3
34394, Esentepe - Şişli, İstanbul

+90 212 291 73 83
+90 212 291 73 82

istanbul@erdem-erdem.av.tr

İZMİR

1476 Sokak, No. 2, D. 27, Aksoy
Plaza Alsancak, İzmir

+90 232 464 66 76
+90 232 466 01 21

izmir@erdem-erdem.com

AMSTERDAM

Office 4.31, Strawinskylaan 457,
1077 XX Amsterdam

+31 (0)20 747 1113

amsterdam@erdem-erdem.nl